

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Zdrowia Publicznego w przedmiocie wykonania ustawy o obowiązku zarządów gmin miejskich dostarczania pomieszczeń.

Na zasadzie art. 18 ustawy z dnia 27/XI 1919 r. № 92 poz. 498 Dz. U. Rz. P. o obowiązku zarządów gmin miejskich dostarczania pomieszczeń zarządzam, co następuje:

Art. 1. Prawo do uzyskania mieszkania od zarządu gminy miejskiej mają osoby, które dla wykonywania obowiązku publicznego w danej gminie mieszkać muszą. Pojęcie to obejmuje wogóle służbę w interesie publicznym.

Obowiązek Zarządu gmin miejskich dotyczy osób, które mieszkać muszą w danej gminie stale lub przynajmniej przez czas dłuższy i które inaczej nie mogłyby pełnić należycie obowiązku publicznego, nie obejmuje zatem osób, które przybywają tylko na pobyt chwilowy jak np. uroczystości i t. p.

Art. 2. Zarząd gminy miejskiej nie może odmówić przydzielenia mieszkania odpowiedniego w razie stwierdzenia okoliczności, ten obowiązek uzasadniających.

Art. 3. Zarząd gminy jest obowiązany dostarczyć przedewszystkiem mieszkań własnych. Dopiero w braku tychże ma prawo przystąpić do zajęcia mieszkań, określonych w art. 3 ustawy.

Art. 4. Osoby, mające tytuł do żądania dostarczenia im mieszkania przez Zarząd gminy miejskiej, winny wnieść do tegoż należycie umotywowaną prośbę. Prośby takie odnośnie do funkcjonariuszy, zajętych przy władzach lub instytucjach publicznych, winny być wnoszone za pośrednictwem tych władz lub instytucji, lub podane przez nie zarządowi gminy do wiadomości drogą przesłania odpowiedniego łącznego urzędowego wykazu. Wzmiankowane prośby, względnie zastępujące je podania winny zawierać szczegóły w art. 21 niniejszego rozporządzenia pod 1—9 zawarte.

Zarząd gminy miejskiej ma obowiązek dostarczyć mieszkanie odpowiednie. Przyczem rozmiar, rodzaj i położenie mieszkania winny uwzględniać stosunki rodzinne, społeczne i służbowe żądającego.

Art. 5. Zarząd gminy miejskiej może na cele mieszkaniowe zająć mieszkania i pomieszczenia, wymienione w art. 3 ustawy.

Art. 6. Za pomieszczenia niezamieszkane, wymienione w artykule 4 punkt 2 ustawy, uważać należy także takie, które chociaż dotychczas niezamieszkane, mogą być użyte na mieszkanie z przestrzeganiem wymogów budowlanych i zdrowotnych.

Art. 7. Osoby, posiadające więcej niż jedno mieszkanie, winny w terminie dni 7 po wydaniu stosownego obwieszczenia, a następnie w ciągu 7 dni po zaistnieniu okoliczności, uzasadniających obowiązek doniesienia, zgłosić w Zarządzie największej z gmin o tem, przy podaniu swego nazwiska, zajęcia, dokładnego adresu poszczególnych mieszkań, oraz oświadczenia z należytem uzasadnieniem, które z mieszkań pragnęłyby zatrzymać a to pod rygorem skutków karnych, przewidzianych art. 12 ustawy.

Do doniesienia obowiązani są także obok głowy rodziny pełnoletni członkowie rodziny, względnie pełnoletnie osoby, zajmujące jedno z tych mieszkań, a nadto właściciele lub rządcy (administratorowie) i dozorczy domów.

Ocena, które mieszkanie ma zatrzymać osoba, posiadająca więcej, niż jedno mieszkanie, należy do Zarządu tej gminy, do której doniesienie winno być wniesione, a która o swej decyzji zawiadamia inne gminy, w których osoba taka posiada mieszkania. Przy wydaniu decyzji tej winien Zarząd gminy uwzględnić stosunki rodzinne i społeczne osoby, posiadającej więcej niż jedno mieszkanie. O ile ktoś posiada 2 mieszkania, z których jedno należy do kategorii mieszkań nie podlegających zajęciu w myśl art. 6 ustawy, wówczas nie można tego mieszkania uważać za niezamieszkane po myśli art. 4 p. 2, ani też za niedostatecznie zużytkowane w myśl art. 5 p. 2 ustawy.

Art. 8. Przez zamiar odstąpienia praw z kontraktu najmu albo sprzedania urządzenia domowego (art. 5 p. 3 ustawy) rozumieć należy poważn

i stanowcze oświadczenie woli, mające cechę oferty, bez względu na formę, w jakiej ją uczyniono, a zwłaszcza gdy nastąpiła w drodze ogłoszenia lub gdy z zamiaru sprzedaży urzędzenia domowego lub też całego domu, w którym znajduje się mieszkanie zgłaszającego ofertę, wynika zamiar odstąpienia mieszkania lub jego części.

Art. 9. Mieszkania, które zajęciu nie ulegają, określa art. 6 ustawy:

- 1) Ocena, które mieszkania lub ich części są niezbędne po myśli punktu 1 należy do Zarządu gminy miejskiej.
- 2) Mieszkania osób wymienionych pod p. 3 tegoż artykułu nie ulegają zajęciu przy istnieniu warunków tamże zastrzeżonych, jeżeli nawet zostały w całości lub częściowo podnajęte lub choćby co do nich zachodziły warunki z art. 4 punkt 2 ustawy.

Art. 10. Wykonywanie postanowień ustawy winny zarządy gmin miejskich na terenie b. zaboru rosyjskiego zlecić organom przewidzianym w art. 9 dekretu o zapobieganiu brakowi mieszkań z dnia 16.I 1919 r. Dz. Pr. P. P. № 8 poz. 116, na terenie zaś b. zaboru austriackiego w miarę uznania osobnym urzędem miejskim, oddziałom Magistratów lub wyznaczonym urzędnikom pod nadzorem prezydenta lub burmistrza dotyczącej gminy.

Obok tego winien Zarząd gminy ustanowić stosowną liczbę organów kontrolujących. Organom tym służy prawo wstępu do mieszkań i ich oględzin.

Organy te winny przed dokonaniem oględzin okazać na żądanie legitymację, szczególnie do takiej czynności upoważniającą, a nadto przywołać jedną z osób dorosłych, zajmujących mieszkanie, lub z najbliższych sąsiadów. Organy te mają prawo sprawdzać stosunki poszczególnych mieszkań na podstawie książki meldunkowej.

Oględziny winny być dokonywane w sposób najmniej uciążliwy dla właścicieli mieszkań; mogą się one odbywać w zasadzie latem od godz. 9 rano do 8 wieczór, zimą od 9 rano do 4 popoł., w wyjątkowych zaś wypadkach i o innej porze.

Zadaniem organów kontrolujących jest donoszenie Zarządowi gmin o mieszkaniach ulegających zajęciu.

O ile doniesienie takie wpłynie od osoby, żądającej mieszkania (art. 1 ustawy), ma ona pierwszeństwo w przydzieleniu mieszkania, o którym doniosła.

Art. 11. Na skutek zgłoszenia interesowanego lub wniosku władzy lub instytucji o przydzielenie mieszkania, zarząd gminy winien zbadać, czy zachodzi z jego strony obowiązek przydzielenia, a następnie wybrać dla interesowanego najodpowiedniejsze mieszkanie.

Przed wydaniem orzeczenia należy wysłuchać właściciela lub rządcę (administratora) domu i dotychczasowego dzierżyciela mieszkania oraz ewentualnie zbadać je na miejscu. W szczególności przy przydzielaniu części mieszkania, należy baczyć, aby część ta nadawała się, o ile możliwości, samodzielnie do użytku.

O zajęciu sprzętów można orzec tylko na wyraźną prośbę interesowanego przy ścisłym przestrzeganiu postanowień art. 9 ustawy.

Art. 12. W razie uznania mieszkania za odpowiednie do przydzielenia, wyda Zarząd gminy orzeczenie o zajęciu i przydzieleniu.

Orzeczenie to winno zawierać:

- 1) dokładne oznaczenie zajętego mieszkania, części także tych ubikacji, które zostają przydzielone do wspólnego użytku,
- 2) dzień objęcia mieszkania,
- 3) imię i nazwisko oraz zajęcie osoby, względnie nazwę urzędu, na rzecz którego mieszkanie zajęto,

- 4) oznaczenie, czy zajęcie następuje ze sprzętami i wyszczególnienie tychże,
- 5) wysokość opłaty należnej za przydzielenie mieszkania,
- 6) cel, na który zajęte mieszkanie jest przeznaczone,
- 7) pouczenie o środku prawnym.

Orzeczenie należy również wydać w razie odmowy przydzielenia mieszkania.

Art. 13. Orzeczenie należy doręczyć właścicielowi lub rządcy (administratorowi) domu oraz interesowanemu lokatorowi; za tego ostatniego, w razie jeżeli mieszkanie jest w całości podnajęte, zarówno głównemu lokatorowi, jak i podnajemcy. W razie nieobecności lub braku adresu tych osób należy orzeczenie pozostawić u właściciela lub rządcy (administrato-ra) domu.

Po sprawdzeniu należytem doręczenia, należy w oznaczonym dniu mieszkanie objąć bez względu na to, czy zażalenie przeciw orzeczeniu wniesiono, czy nie.

Art. 14. Jeżeli w przydzielonem mieszkaniu znajdują się sprzęty, należy, z wyjątkiem przypadków w art. 9 ustawy określonych, znajdujące się w niem urządzenie, o ile do dnia objęcia nie usunie go dotychczasowy lokator, umieścić w jednej z ubikacji niezajętej części mieszkania, a w jej braku — w ubikacji zajętego mieszkania, której wejście w ostatnim wypadku należy po sporządzeniu inwentarza zamknąć i opieczetować. Klucze winien przechować Zarząd gminy.

Art. 15. Zażalenia przeciw orzeczeniom należy wnosić na ręce tego zarządu gminy, który je wydał. Zarząd gminy winien przedłożyć je bezwzględnie, a najdalej do trzech dni, ze stosownym wnioskiem i należytem umotywowaniem władzy administracyjnej II instancji (t. j. na obszarze b. zaboru rosyjskiego województwom, względnie aż do czasu ich uruchomienia Ministerstwu Zdrowia Publicznego, a na obszarze b. zaboru austriackiego Namiestnictwu). Zażalenie to winno być rozstrzygnięte tak szybko, by ostateczna decyzja doszła do rąk interesowanych przed wyznaczonym dniem do objęcia mieszkania.

Art. 16. Dla urzędów państwowych można zajmować nie tylko poszczególne mieszkania i inne pomieszczenia, ale także i całe budynki i to nawet zamieszkałe i użytkowane.

Art. 17. Celem wykonania postanowień ustawy z dnia 27. XI. 1919 r. o obowiązku zarządów gmin miejskich dostarczania pomieszczeń Zarząd gminy przeprowadzi przez właścicieli lub rządców (administratorów) realności spis mieszkań, ulegających zajęciu (art. 3 ustawy), ustalając prawdziwość podanych szczegółów przez organy kontrolujące.

Zarząd gminy miejskiej winien również sporządzić spis cudzoziemców (art. 3 p. 4 ustawy) na podstawie meldunków lub wykazu, których na żądanie dostarczy mu właściwa władza policyjna (art. 11 ustawy).

Art. 18. Zarząd gminy obowiązany jest prowadzić wykaz mieszkań, a to na terenie b. zaboru rosyjskiego, w myśl rozporządzenia Ministerstwa Zdrowia Publicznego z dnia 25/3 1919 r. (Monitor Polski № 109 z dnia 17. V. 19), a na terenie b. zaboru austriackiego w myśl rozporządzenia Namiestnictwa, wydanego w porozumieniu z Wydziałem Krajowym, które wskutek decyzji Ministerstwa Zdrowia Publicznego na zasadzie art. 1 rozporządzenia Ministerstwa Opieki Społecznej i Spraw Wewnętrznych z dnia 18. X. 1918 r. Dz. u. p. № 368 (Gazeta Lwowska z dnia 14. XI. 1919 r. № 263) wprowadza obowiązek zgłaszania mieszkań w obrębie miast Lwowa i Krakowa. Posta-

nowienia powyższych rozporządzeń, o ile nie są zgodne z przepisami ustawy z dnia 27. XI. 1919 r. № 92 p. 498 Dz. u. Rz. P. i niniejszego rozporządzenia, tracą moc obowiązującą.

Art. 19. Zażalenia przeciwko orzeczeniom karnym należy wnosić w terminie dni 14 na ręce tej władzy, która je wydała.

Orzeczenia karne wydają:

- 1) W I instancji—Starostwo, w Warszawie Komisarz Rządu, zaś w b. zaborze austriackim w miastach o własnym statucie Magistraty, jako władze polityczne I instancji.
- 2) W II instancji—Województwa, a do czasu ich ustanowienia Ministerstwo Zdrowia Publicznego, na terenie zaś b. zaboru austriackiego - Namiestnictwo.
- 3) W III instancji—Ministerstwo Zdrowia Publicznego, o ile zażalenie jest dopuszczalne.

Grzywny wpływają na fundusz ubogich odnośnej gminy.

Art. 20. Tytułem opłaty za przydzielenie mieszkania dla osób prywatnych może Zarząd gminy pobierać jednorazową opłatę w wysokości 30% miesięcznego czynszu od każdego przydzielonego pokoju, kuchni i łazienki, zaś za przydzielenie lokalu dla urzędów publicznych w wysokości 50% miesięcznego czynszu.

Opłaty te mogą być ściągane drogą administracyjną.

Art. 21. Zarząd gminy winien prowadzić księgę zgłoszeń o przydział mieszkań w miarę ich kolejności wraz z alfabetycznym rejestrem.

Księga ta ma zawierać:

- 1) liczbę porządkową,
- 2) datę wpływu zgłoszenia,
- 3) imię i nazwisko petenta,
- 4) zatrudnienie lub charakter służbowy tegoż, uzasadniające żądanie o przydzielenie mieszkania,
- 5) nazwę władzy lub instytucji, w której petent jest zatrudniony,
- 6) ilość członków rodziny, żyjących we wspólnym gospodarstwie domowym z petentem z podaniem ich wieku,
- 7) adres dotychczasowego mieszkania,
- 8) jego wielkość,
- 9) wielkość żadanego mieszkania,
- 10) adres przydzielonego mieszkania,
- 11) jego rozmiar,
- 12) wysokość opłaty,
- 13) uwagi.

Art. 22. Rozporządzenie niniejsze obowiązuje we wszystkich gminach miejskich na terenie b. zaboru rosyjskiego i austriackiego. Co do b. dzielnicy pruskiej wydane zostaną osobne przepisy wykonawcze.

Art. 23. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Warszawa, dnia 23 grudnia 1919 r.

Minister Zdrowia Publicznego:

w z. *W. Chodźko*